

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egy évre 8 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Kiadástól csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Kiadástól pénzsek, reklamációk és hí-
radások a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szállítási díjára s a nyitólétre
vonatkoz minden kiadványuk a szer-
kesztőhöz küldendő.

Hirdetési díj: öt határban postai
s kr. — Nagyobb és többeszi-
rások jutányosan csökkenthetők.

Díjlag minden feliratónál 30 kr.

Évnyitási garancia sora 20 kr.

B.-Gyarmat, aug. 6.

(*) Soha egyes ember nagyobb unszóra még nem dolgozott, mint a milyenne dolgozik most Európa. Hogy a békét fentarthassa évről-évre száz és ezer milliókat költ a hadsereg, amely hadsereg azért van, mert Európa döntő háborúra számít, amely döntő háborúnak be kell következnie, a mely döntő háború elmaradhatlan. És Európa azon tudattal, hogy ez a háború elmaradhatlan, mégis évről-évre a kontinens összes lakosságának rettentő megterheltségével prolongálja, a mely békés görnyedezést ő „békés fejlődés”-nek csúfol. Teljesíti pedig ezen prolongációt minden hatalom azon vérmes reményekkel, hogy a dolgok majd jobbra fordulnak, és fordulnak napról napra rosszabbra; hogy államháztartását rendezzi s a deficit évről-évre nő mindenfelé. Meg talán arra számítottak, hogy a fegyveres békét előidéző rom az orosz ellen szövetséget fog az egész világ. Nos hát amennyire ezen kombináció valószínűsége kilátásba lehetett helyezni, amennyire a jelen viszonyokat megítélni lehet, ez a pillanat is megérkezett annyira, miként nem lehet tudni, mikor lesz ismét ily kedvező a szituáció.

Egyáltalában nem is mondhatjuk, hogy a viszonyok valami nagyon barátságosak volnának, sőt a hur meglehetősen feszült s csak ropedását lesi valamennyi hatalom. Valamennyi hatalom lesben áll a bolgár kérdés csatijára megett, hol most a nagy orosz vad szikár és bolondítja a vadászokat. Hol itt, hol ott bukkan fel, hol itt, hol ott mutogatja a fülét és mutogatja az agyarást, de ennél többet tenni aztán nem is mer, hogy még rejtekezőből kiverje, azt meg Európa nem meri. A legtöbb bátorság a kis Bulgária fejedelmében van. Ez az egyetlen egy hatalmacska mert szembe állni, tüzet rakni barlangjának nyílása elé és provokálni a megjelenésre. Hanem az orosz csak barlangjából hallatja szavát és nyugtalanítja vele Európa álmát. Bandákat szervez Bulgária területén, jól tudván, hogy Bulgária fejedelme ezen bandákat levereti és abból világháború nem kerül ki, de hát az orosz manővroz. Kedve

telik benne, ha a felfegyverkezett Európát bosszanthatja és fegyverben tarthatja. Hát ha belefárad ebbe a nagy fegyvercsörtetésbe és az orosz követelésekkel kibékül. Mert hogy Európa szeméből nem nézi ki.

Hát hadd játssza az alkotmányos Európa a katonaságit, tartsa fegyverben minden épkész lábú lakóját és tegye magát tönkre a költségekben. Hadd veszekedjenek a parlamentek a kormányokkal, a kimerült munkások a kimerült gyárosokkal, a tönkre menő gazdák a világ folyásával, melyet ma Oroszország vezényel. Sem háborút nem kezd sem békét nem enged, nihilisták és hatalmak egyaránt várakozó állást foglalnak el, s felülnek a manővereknek, melyeket az orosz rendes orruk előtt.

Perse, hogy mindig akad valami ami egyik vagy másik államnak akciókba lépését akadályozza, hol Anglia van elfoglalva az irekkel, hol Bismarck a pápával, szóval mindig akad foglalkozás és nem akarás, melynek nyögés a vége. Európa sajgója egyre ir ellene s ez így megy évről-évre a nélkül, hogy a nyakig fegyverben álló hatalmak az őket folyton nyugtalanító oroszra egy komoly tekintet mernének vetni. Hát meggett fenyegetik ugyan néha, de csak addig, míg az orosz észre nem veszi, mert amint észre vette, a fenyegető hatalom azonnal beadja derekát és mosolyog.

Igy bánik az abszolút orosz hatalom az egész alkotmányos Európával, melynek „békés fejlődés”-e nem engedi, hogy fejét békésen hajthassa pihenőre. S ha Oroszország az ő manőverével kibírja huzni addig, míg Európa a nagy költségekben kimerül, azután alhatik bátran. A békésen kifejlődött társadalomnak elég baja lesz aztán önmagával s hihetőség nem fogja bánni, hogy az ójszaki medve verekszik-e avagy foglal . . .

Nemzeti intézet.

A nógrádmegyei nemzeti intézet választmányi ülését 1886. évi július hó 18-án tartotta. Az ülésen jelen voltak: Huszár László elnök, Soltovszky János alelnök, Baintner Ottó pénztárnok, Komjáthy Anselm,

Garam Jenő és Balás József rendező válogat, Harsas Gyula póttag és Baintner Arnold jegyző.

Es alkalommal jegyző felolvassa Komjáthy Anselm kir. tanácsos tanfelügyelőnek előterjesztését a múlt tanévben a magyar nyelv tanítása a terjesztésben kitűnő néptanítók jutalmazására iránt. Mithogy a magyar nyelv oktatására vonatkozó statisztikai adatok csúttal is csak hiányosan állottak rendelkezésre, de emára annak hogy a választmány múlt évben hozott határozata folytán ezen adatok pontos beküldésére az iskolátogatók és esperesek kir. tanfelügyelő útján különösen felhívták, a választmány Soltovszky János alelnök indítványára elhatározta, hogy jövőben a jutalmak kiosztása előtt minden nem magyar ajkú község iskoláiban a magyar nyelv tanításában való előmenetelről magának biztos tájékozást kíván szerezni egyrészt a statisztikai adatok, másrészt az iskola látogatók és esperesek külön írásbeli jelentései alapján. Hogy pedig ezen adatok lehető híven és pontosan beérkezzenek, kir. tanfelügyelő ő nagysága felkérte, hogy az iskola látogatók részéről azoknak kellő be-
küldés iránt saját hatáskörében hatályosan intézkedjék, másrészt pedig az egyházi főhatóságok felkérte, hogy alantass községeiket a kívánt adatok pontos beküldésére kötelezzék. Mi végből az e részbeni felhívás szövegére a jövő választmányi ülésen való bemutatására indítványozó alelnök felkérte.

A hiányos adatokból fogva a választmány a rendelkezésre álló összegből 200 forint a nyarandó bővebb tájékozódásig arra érdemes tanítók jutalmazására egyelőre visszatartván csúttal a jutalmazásra méltóknak talált Vilcsák Gyula kismarosi, Tóth László kékhegyi, Pálosy János gárdai, Árkódi János székelyi, Komjáthy János losonc-apátfalvai, Zsáry János fehércsurgályi, Sutorius Imre székelyi, Fábri Lajos kutaszi, Kardon Ede padraconyi, Planky Pál székelyi, Salánczy András kornai, Fostányi Samu nagy-kürtösi, Sztrápoly János berzencszi, Krman Endre alsó-sztrigovai, Kovács József b.-gyarmati néptanítók és Falha János bányi segédtanító egyenként 25 forint jutalomban részesíteni határozta.

Kiknek ezen jutalmak az iskolák és esperes előleges meghívása mellett az iskola látogatók által küldött tanfelügyelői kérelmekkel, s az iskola látogatók erre a pénz és okmányok megküldése mellett felkértek.

Ezen kívül fontosabb tárgyat képezte még a választmányi ülésnek azon határozata, mely szerint 100 forint értékben magyar iskolai könyvek s fali olvasó táblák határozottan beszerzésre a jövő iskolai év elején a nem magyar ajkú községek szegény sorú gyermekek között kiosztani.

TÁRCZA.

Hitt, reményem, boldogságom
Majd síromba berakhatja.

Rudnótt.

„Szerstársamhoz.”

Kidőltél hát szép rózsám,
Nem szűlt már több virágod;
Bájos tavasz után nyár jött,
S néked meghosszabbalód.

Eddig a jó tavasz napja
Kicsalta szép bimbóidat,
S virágaid bőven bájla
Észlelt a szép nyarat.

Most hiába jött a tavasz,
Hiába csokolt napengár,
Bimbóid többé soh sem hajtassz,
Hírodat megadta a nyár.

Nekem is volt szép tavaszon,
Mint a tiéd fényes derült,
Melytől szívem egy szép álmom
Verdésbe békélt merült.

Nagy festő volt a szép álmom,
Eszteje álmat alkotott,
Melyben — hívem — boldogságom
A hit, remény s boldogságot.

S remény álom árnyék
Ifjú szívem szép bimbóidat,
Mely egy boldog jövő felé
Tart a feléd szép virágát.

Megjött nyarom, s a szép álom
Fülszintet abba hagyta.

Besztercebányája és Salács.

— Vidéki tárczalevél. —

(Vége.)

Láttam a csokrokat, midőn ablakom előtt visszafelé a szilácsi fűrdőbe köcsizött Besztercebányája magas vendége és azt hittem, hogy a papíros a hermanni papírgyárból került ki: a virágokért egy budapesti műkerész érdemelné meg a „Takova” rendjelet.

Salácsan ez évadban a szerbek domináltak és a midőn a királyné fogata megérkezett és a „Budapest” épület egyik szárnyában lévő lakosztályába vonult vissza, a fűrdővendégek ismét ott csoportosultak össze és lelkesen szót váltottak annak kifejezésére örömeiket, hogy a királyné — haza érkezett.

A királyné különben incognito „Takova grófné” név alatt van Salácsan és ha ennek folytán a nemzetközi szokások szerint elmaradt a hivatalos fogadtatás; az emberek sem hivatalos része: a fűrdővendégek, fűrdőingatók és valamilyen orvosi személyzet bódító-
tának minden alkalommal hamisítatlan kifejezést ad.

Es azonban a királyné szilácsi tartózkodásában nem veszélyes. Vasárnap délután a vendéglő mellett sétányos bosszabb ideig tartózkodott Radvánszky, a trónörökös és az olvar társaságban, és feleletlenül társalgott kíséretével. Természetesen, hogy valamilyen fűrdővendég és kiránduló is erre sétált, mert hirtelen mindenki látni óhajtott a királynét.

A szokásos vasárnapi táncmulatságot is miután a szerbek várakozták volna olyan kedélyessé, a midő Salácsan még soha sem volt. A királyné kíséretéből megjelentek köztük Protitsa nővérek, Stana Zujovics és Stana Bogicevics urak nével sikerült feljegyezniük. Érdeklődéssel a csárdást, Lajos Tóti a szilácsi szingáryprimás lelkesen és tüzet huzta a csárdást. Még a négyes alatt is egy magyar dallamokat huzott. Magakartá mutattai a szerbeknek is, mit tud Lajos Tóti.

A kiránduló besztercebányai fiatalágot is felvilágytatta a jó hangulat, a melyet a szerb vendégek megjelenése teremtet.

A szerb udvarhölgyek is részt vettek a táncban, a mi a fiatalágot még jobban fellelkesítette.

A szerb és magyar barátság tehát arra is képes, hogy az a szilácsi mulatságok történetében, melyekről a rom nyelvű és nagyajkú újságírók utóbbi időben azt hirtölték világgá, hogy unalmasak és hogy ott élnek „a szép asszonyok” is, egy egészen új arát terem és képes arra is, hogy most a szilácsi rögtönzött Krúsz-
chenben mindenki kitűnően mulasson.

Eszembe jut két szám: 1878. és 1886. Milyen különbség! Akkor újjonva kiáltottuk, hogy „csak juss!” a ki azt merre mondani, hogy „szívó”, annak bever-
ték az ablakát.

Es most soha azt sajnálják, hogy azokkal a kedves jelenségekkel, a hit a szilácsi mulatságok megjelenik nem édes hasájkat nyolva beemlíthetnek.

Régi igazság: változnak az idők és voltak mi gyarló emberek.

Dr. F. I.

Társadalmi cikk.

A demokrácia, ezen hangzatos kifejezés, mint indigén szerepel a mi mai nyelvünkben, valamikor felsőesebb tartalommal bírt társadalmi átalakulásunk éveiben, emlékezzünk csak vissza, kik átélve szabadság harcunk e küzdelmes viharát, tudják hogy a fenséges demokrácia még a hó alatt is virágot nevelt.

Mily nemes traktátó volt még a hatvanas évek elején is, mikor külsőleg is adtuk azt, hogy magyarok vagyunk, nem úgy mint ma klikkes klakkos és frakkos magyarok, csak az a szerencse, hogy az idegen boríték alatt még magyar szív dobog.

Ma napra a társadalmi közjelenségek közt a legveszélyesebb azzal fenyeget, hogy az egyenlőség és testvériség magasztos eszméit középkori eszmékkel tiporja össze.

Társadalmunk egyes elemei rétegei, osztályai, válasszat hűnek, szükségünk van tehát olyan lóra, mely Trója kirekesztő falait lerombolja.

Hiába, nem tagadhatjuk meg természetünket, a szalmalángot, mely egy ideig égetőn perzsel, de kevés idő múlva az utolsó szikra is elhamvad és mi ismét visszacsúszunk a régi közönybe.

Különböztet megmondta halhatatlan költőnk:

„Rég veri már a magyart a teremő
Azt sem tudja milyen lesz a jövőnd.”
„Megbűnhődte már a nép
A múltat jövőndöt.”

Társadalmi életünkben többféle aristocrácia tűnik, ott van a régi jogú, a pénz, a szellemi. Az első tollait már koppasztja a haladó kor szelleme, a szülő-dézema megszűnt, a regálék lassan rendeződnek, jobbágy nincs, adót fizet és utat kövecel a kicsiny úgy mint a nagy; a hercegi korona már a színpadon szerepel.

A pénz aristocratiának elég egy börze bukás és bekövetkezik „Szálj ki Balázs a hintóból.” A szellemi aristocrácia azonban szemtelenséget árul el, ha hízoleg az aristocratiás eszméknek.

Nincs szánalmasabb mint a felfuvalkodott de de bakott nagyság, viszont nincs nevesesebb mint a pénz miveltelen embere vagy a képzett rang esztétikus felfuvalkodásnak neveltséggel affectálása.

Két tulajdon szükséges tehát: a munka és a karakosság, hogy az élet mindennapi gondjaitól megmentesen és a társadalmi hamis óráin azoktól független legyen; a szellemi tulajdon világító fátyla lévén utat nyitva nekünk a demokraciás eszmék világába mely az egyenlőség testvériség hitvallását törekszik megvalósítani.

Ebben a rangkórásos időben észre vesszük azt, hogy nincs egyéb érdem, a hazafiság, erkölcs, munka, becsület és műveltség érdeménél, a többi csinált glória, csak az üres fejek, üres szívek és üres szobok ártalmatlanságát akarja eltakolni.

A demokraciának minden egészséges államban erős alapja van és minden egészséges társadalomban előbb utóbb érvényesülni kell.

Csoportuljunk a hazafiság, erkölcs, munka, becsület és művelődés zászlója alá és akkor meg van verve ez a hamis had, mely mint hogy a jövőben nem képes nimbuzni keresni, vissza megy az elavult időkbe rangkórásos foszlányokért és ostoba fentéjjásáért. Előre és ne vissza!

Pólya Lajos,
ref. lelkész.

Törvényhatósági szabályrendeletek.

(Szabályrendelet a törvényhatósági közgyűlés ügyrendtartásáról és a halgatóság kizárásának esetei és módjairól.)

1. §. A közgyűlések megye székhelyén Balassa Gyarmaton a kitűzött napon reggeli tíz órakor megnyitván, több napot át folytatva is tarthatók.

2. §. Ugy a rendes mint a rendkívüli közgyűlések tárgyai a meghívó levélben vagy abhoz csatolt jegyzékben előre közölendők.

3. §. A közgyűlés első sorban felveendő tárgyait az alispáni jelentés, minisiteri intézkedések és fontosabb ügyek milyennek a juniusi közgyűlésen a megyei és közgyűlési társaságok megvizsgálása, a szeptemberi közgyűlésen a megyei költségvetés, előirányzat, a decemberi közgyűlésen a közmunkafelosztás és a közgyűlési költségvetések megvizsgálása ezután a köztörvényhatósági levelek, tiszti vagy küldöttségi jelentések és folyamodások képezendők.

4. §. A közgyűlés megnyitása után, a közgyűlés utolsó napi jegyzőkönyvének hitelesítésére hivatott 3 tagú küldöttség azonnal kijelölendő, joga van az elnöknek ezen három tagot javaslatba hozni.

5. §. A közgyűlési tanácsközmányban résztvevő bizottsági tagok az erre előkölleg kijelölt jegyzőnek jelentkezésük sorrendjén a minden egyes tárgyra nézve legfeljebb kétszer szólhatnak, személyes kérdésben vagy tértmagyarázott szavai helyreigazítása céljából, a közgyűlés engedélyével bármikor a minden határozat a szöveg vagy szavazatok többsége szerint mondattik ki. Felállításai eszközölt szavazás esetén kívánatra az elnöpróba úgy a szavazók összeszámítása is elrendelendő, az utóbbi a törvényhatóság aljegyzői közgyűlés elnökének felügyelete alatt teljesítik.

Névszerinti szavazás elrendelése esetén a névsor kétszer felolvasásra, úgy külön-külön az igennel és nemmel szavazók neveinek felgyűlésére hivatott jegyzőket elnök jelöli ki.

Titkos szavazás szavazatlappal történik, a szavazat és számbírók, valamint a szavazók neveinek feljegyzését, egy a közgyűlés elnöke által a közgyűlésből kinevezett egy elnök és két tagból álló küldöttség közli, a eljárásról ennek elnöke a közgyűlésnek szóbeli jelentést tesz, kívánatra a pártok 2-2. bizalmi férfia a szavazásnál jelen lehet. Titkos szavazás tartamára a tanácskozás mindig felfüggesztendő.

6. §. A mennyiben valamely tárgyhöz a közgyűlés oly tagja szól, ki arra az 1886. XXI. t. cz. 50 ik §-a szerint jogosítva nincs, az elnök figyelmeztetésének hiányában, az elnök tőle a szót megvonja, minek könnyebb ellenőrizhetése céljából, a törvényhatóság javadalmait bíráló, úgy azzal szerződési viszonyban állók, nemkülönbben a közgyűlési eljárók névsora nyilvánartandó.

7. §. A fent idézett törvény 50 ik §-a értelmében bejelentett önálló indítványok mindenkor a megye alispánja vagy törvényes helyettesének kézbesítendők, ki is azoknak a jegyzői hivatalban, vagy más egyszerűségekre kizárólag alkalmas helyen közszemlére kitételéről gondoskodni tartozik.

8. §. A halgatóság megengedett kizárásai esetei és módjai.

a) Ha a halgatóság a kellő rendet és csendet megzavarván, ismételt elnöki megintás után a teremből erővel is eltávolítható.

b) Hílye van a közönség illetve nyilvánosság kizárásának azon esete is, ha valamely ügynek tárgya alkalmából a közszemlére és közérkölcseinek érdekei sérelmet szenvednének.

c) A b) pontban felsorolt körülmények felforgása esetén a halgatóság kizárására vonatkozó indítványt a törvényhatóság tiszti ügyészre hivatalból tartozik megtenni, joga van erre azonban az elnöknek is.

d) Megítélés az indítvány, közgyűlés elnöke azt tárgyalás mellőzéseivel azonnal szavazás alá bocsájtani köteles. Szavazás ezen esetben felállítás és ülve maradással történik.

e) A halgatóság kizárásának ténykörülményei a közgyűlés jegyzőkönyvében felveendő és az erről felvett jegyzőkönyv azonnal hitelesítendő.

9. §. Az 1886. XXI. t. cz. 50 ik §-ában körülírt székességek folytán esetről esetre kizárólag bíróságpenzek a nógrádmegyei kórház alapját illetik.

Szabályrendelet.

A főispán alispán és főjegyző egyidejű akadályoztatása esetén a törvényhatósági közgyűlésen elnökölő hivatott egyén kijelöléséről.

1. §. Törvényhatósági közgyűléseken a főispán és főjegyző egyidejű akadályoztatása esetén, az állandó választmányok legtöbb szavazattal megválasztott alnöke elnököl.

2. §. Az állandó választmány ezen intézkedés folyományaként az 1886. XXI. t. cz. 48-ik §-a értelmében megtartandó alnöki választás eredményéről felvett jegyzőkönyvet a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésnek bemutatni tartozik, melynek alapján a közgyűlés annak eredménye s az 1. §. intézkedéséhez képest, a közgyűléseken negyed sorban elnökölő hivatottat határozatában névszerint jelöli meg.

Hugyag, 1886. augusztus hó 4-én.

Azon reményben, hogy a tekintetes szerkesztő úr becses lapjában tért enged jelen soraimnak, leszek bátor egy némely hugyagi dolgokra reflectálni, melyek — bár sajnálattal kell kijelentem, — nem a legszébb fényt vetik Varga János volt közgyűlési bíró hivataloskodására.

A dolog ugyanis úgy történt, hogy Varga János, volt közgyűlési bíró, a ki egy zsermind mézáró is, pár hónattal ezelőtt azt a hallatlan furcsaságot követte el, hogy Hugyag közgyűlés lakóit, de még a vidékieket is, lépfenés marhahússal traktálta meg, holott mint közgyűlési bíróknak éppen az lett volna a kötelessége, hogy az efféle, az ember egészségét veszélyeztető, húst át kellett volna szolgáltatnia az anyaföldnek, s nem terjeszteni akarni a lépfenét még az emberek közt is!

Ezért a turpisságáért a volt bíró urat igen helyesen bejelentették alispán úr ó nagyságának, ki ismert erélye s igazság szeretete folytán a vizsgálatot azonnal a legnagyobb eréllyel megkezdette Kacs-kovics Iván szolgabíró urat bizván meg annak vezetésevel.

Távol legyen tőlem a kidicsérni akarás gondolata, hanem azt még sem hallgathatom el, hogy Kacs-kovics Iván szolgabíró úr a vizsgálatot, minden érdeket kitaró részrehajlatlansággal ejtette meg.

Az igazság büntető keze denique is utólrért a volt bíró urat, mennyiben megyének alispánjának rendelete folytán hivatalától e hó 3-án tényleg fel is függesztették.

Megérdemelt büntetését vette s a fegyelmi vizsgálat majdan ki fogja deríteni, hogy fehérre mosható-e a szerencse?

Mi ugyan hugyagiak alig hiszük, mert ismerve alispánunknak erélyét s igazság szeretét, inkább úgy gondolkodunk, hogy a fegyelmi vizsgálat folyamán

még furcsább dolgok fognak felszínre kerülni melyekről annak idején, majdan szintén értesítem.

Addig is maradtam a tekintetes szerkesztő úrnak elszánts szolgája,
Márton Pál.

A köznép és az orvos iránti bizalom.

A közgyógyászati viszonyok javulásának feltétele a tisztaság és az orvosban vetett erős bizalom, intézkedéseinek lelkiismeretes végrehajtásában áll. A bol úgy az első mint a második könnyelműen elhanyagoltatik, ott kielégítőnek mondható egészségi viszonyokról még csak szó sem lehet.

Hogy a gyermekhalandóság Magyarországon oly elrettentően szomoró, mint sehol másutt Európában, oka csak az azon sajnálatos körülményben van, hogy a köznép nem eléggé felvilágosult még, ennek folytán nagyobb bizalommal viseltetik a vénasszonyok utilapú, árvacsauál főzébe, mint az előre haladt orvosi tudományban. A népek igazi gyógyszerésze izsak, orvos-sága pálinkája. Az orvost már csak akkor hívják a beteghez, — ha ugyan hívják is — midőn a felgyógyulásnak már minden feltétele megszűnt, és mégis, azt kívánják az orvostól, állítsa talpra rövid idő alatt a beteget. A beteg természetesen meghal, meg van a nagy szemrehányás, minek hitünk az orvost, az orvos oka a mi nagy fájdalmainknak, és arra nem is gondolnak: hogy a halál ellen nincs orvosság, isteni munkát a világ legkiűzőbb orvosa sem eszközölhet.

A sir széléről nincs visszaterés!

Ha azt akarjuk tehát, hogy betegeink minél előbb visszanyerjék egészségüket, forduljanak idejekorán az orvosi segítséghez és bizzunk benne, ennek folytán tömördek fájdalmat bárhátunk el hajlékainkból.

Nagy baj az is, hogy az orvosi rendelvény sok helyt vagy nem, vagy éppen felültesen hajtatik végre. Tudok esetet, a gyermek difteritiszbe esett, az orvos negyedóránként jégborogatást és bőfűtetőt illetőleg hányingerlő gyógyszert rendelt. Az utóbbit alkalmazták, de az előbbi meg sem kísérelték, mert úgy vélekedtek a szülők, — nagyon megfázik a kis angyal torka, — a következménye az lett, hogy minután a kór lokalizálva nem volt, a bacilluszok ellettek az egész légző csatornát, lehetottak a tüdőbe, fel a fejbe, s a szegény ártatlan gyermek megfalt. Míg ellenben, ha borogatást lelkiismeretesen eszközlik, valószínűleg a gyermek meg lett volna még menthető.

Csak akkor dobbant meg a szülők szíve, midőn a kis teremtes már kiszorvott és elkezdtek egymásnak szemrehányásokat tenni, hogy miért nem próbálták meg a borogatást.

A mulasztás megtörtént, jóvalonni többé nem lehet; amiből láthatjuk, hogy a tulajdos szülői szeretet gyakran a legromosabb következményeket eredményezi.

Egyébként, ha igazságosak és következetesek akarunk tenni, be kell látni azt is, hogy vannak esetek, midőn a legügyesebb orvos sem ismeri fel a difteritist, minután tünetei az egy ftyuló hangot kivéve igen különbözök.

Gyakran olvashatjuk a lapokban, hogy itt, vagy ott abban a községben, járványként garázdálkodik a difteritisz, mi annak az oka? én azt hiszem, hogy közel járok a valósághoz, midőn azt mondom, hogy azért fájul járványnya, mert a kellő óvintézkedések vagy hiányosan, vagy egyáltalán végre nem hajtának. Ilyen óvintézkedés volna a beteg gyermek elköltöztetése, de ha ez lehetetlen, akkor a szoba levegőjének fertőtlenítése volna pár krajczárnyi áldozattal keresztül vihető.

Nagy veszedelem rejlik a kis gyermekekre nézve azon körülményben is, hogy a szülők legoagyobb része a test edzésére semmit sem gondol, a külső tiszta levegőtől távol tartják, úgy féltik mindentől, mintha igazán üveg gyermek volna. Pedig az élet tapasztalat azt mondja, az a gyermek van közel mindenkor a veszedelemben, a kit úgy nevelnek, hogy még az ajtónyitást által okozott légváltástól is féltik.

V. J.

Törvényhatósági hírek Nógrádmegye augusztus havi közigazgatási bizottsági ülését 16-án fogja megtartani. Honfegyő rendkívüli közgyűlését, az új törvények életbe léptetése folytán szükségesszerűvé vált intézkedések megtétele végett augusztus hó 5-én tartotta meg. — A javaslat szerint, Honfegyő a közgyűlések számát kettőben kívánja megalapítani, de rendkívüli annyiszor összehívható, amennyiszor a körülmények igénylik. Nyitra megye Gr. Gyürky Ábrahám közgyűlési elnöke alatt rendkívüli közgyűlést aug. 21-én tartja meg. Borsodmegye a Jancsík ügyben felíratot intéz az országgyűléshez, s erre körlevéllel hívja fel az összes törvényhatóságokat, így hat megyének is lesz alkalma hozzá szólni ezen nagy port vert ügyhöz — Szeged városában a nagy többség ugyan a

Árnyban szűkegtelennek tartotta a nép gyűlés meg tartását.

H i r e k.

† Liszt Ferencz

a zongora király, kit büszkén tartottunk magunkénak, s kit egész Európa csodált, bevégezte fényteli életet. Büszkék lehettünk rá, mert az ő művészete fényt és hírnevet adott hazánknak, melyet a geniek hazájának is el lehet ma már nevezni. Mert, amint Bodenstedt, egy német költő mondá, azon föld, hol olyan lyrics mint Petőfi, olyan szónok, mint Kossuth, olyan zenész, mint Liszt, és olyan képi, mint Munkácsy megterem, nem lehet közönséges föld. A napi sajtó egész hét folyamán foglalkozott a zene szép világában páratlanul álló ezen lángésszel, s kegyelettel öröki tette meg életét és összes működését. Nekünk nem lehet feladatunk az elmondottak ismétlése, s csak azon kíváncsiaknak adunk kifejezést, vajha mozgalom indíthatnék meg az iránt, hogy a drága halott hamvai haza szállíttatnának. Itt pihenjen és aludja örök álmát a Meester, ki hazánkra annyi fényt, annyi dicsőséget árasztott.

Személyi hír Scitovszky János úr megyénk alispánja szabadságidejét aug. hó 1-én kezdte meg, s két havi szabadság idejét nőincsi uradalomban fogja töltöni.

Hymen. Kovács János szirákai járásági telekkönyv vezető e hó 3-án kelt egybe Szirákban Kmettyko Etelka kisaasszonyal. — Rosenfeld Samu szécsényi tekintélyes kereskedő takarékpénztári és ízr. iskolaszéki elnök, aug. 1-én jegyezte el özv. Deutsch Fülöpöt szül. Leopold Eleonora asszonyt Vanyarozon. — Engelhardt Lipót ipolyági lakos e héten tartá esküvőjét özv. Nigrovich Lajosné urbóllyal.

A pécsi országos dalárünnepély műsora már végleg meg van állapítva s a jelentkező és versenyző dalegyletek száma is tudva van. A pécsi hangverseny-csarnok is elkészült függönyös színpadával, mely színpadon 800—900 énekes foglalhat helyet. Hogy fogalmat szerezhessünk ezen óriási csarnok nagyságáról, jelezsük, hogy a nézőtér 3 hajóból áll s két emeletes. A nézőtérben 1741 zártzék, 88 páholy van. A csarnok nézőtere 3000 embert képes befogadni a losonci és b. gyarmati dalárdák, az utóbbi többtagú képviselővel jelen lesznek az ünnepélyeken, melyek kétség kívül sok élvezetet fognak nyújtani. Megyei dalegyleteink aug. hó 11-én indognak a hosszú utra. Adja Isten, hogy sok tanulsággal és illetve diadalal térjenek vissza!

A korytniczal Annabárról vesszük azon tudósítást, hogy az fényesen sikerült. A tudósító azt írja, hogy a tánc legjobb kedvben reggeli 4 óráig tartott, s hozzá nem kis mértékben járultak a nyittraiak, különösen az itt időző alispán, ki fáradatlanul és szüntelenül táncolt továbbá Sporzon Ernő ügyvéd és fia Gyula, kik Nyitra megye jó hírnevét is megakarták óvni, és habár Nógrád megye nagyon konkurált Nyitrával, különösen Hanzély Marci és Czabrián gróf utján, mégis a nyittraiak nyerték el a táncban az első dícsőségét. (?)

Salgótarján postahivatala aug. 1-jétől I osztályú kincstári postahivatallá változtatott át.

A b. gyarmati ipartestület előjárásai f. é. július hó 30-án tartott ülésében a földművelés, ipar és keresked. ügyi magyar kir. minister leiratát a házaló kereskedés tárgyában véleményezés végett Kommerell Gy. Molnár János, Trajbár János, Molnár József és jegyzőből álló bizottságnak adta ki. A temetések után szedendő díjakat tetemesen leszállította, Blazsek Ferencz építész ügyét mivel az ipartörvény intézkedését be nem tartja az I fokú iparhatósághoz felterjesztendi. Végre közönséggel fogadta Kommerell Gyula elnök és Fábri János azon ígéretet, hogy a műhelyeket mivel az iparmegbizottak működésének ügymondva semmi eredménye sem látezik, a visszaélések meggátolhatása tekintetéből legközelebb meglátogatják.

A posta takarékpénztár intézménye nem emelkedik népszerűségben oly gyorsan, mint kellene. Eddigi eredménye is eléggé jelentékeny ugyan, mindazáltal nem éri el az előleges számítások összegét. Az első fél évtized alatt a betétek főösszege: 1,421,771 frt 15 kr s ebből készpénzben 366 168 frt 66 krt vettek vissza, míg 93 934 frt 52 krt a betevő felek értékpapírt vásároltak. A takarékpénztárban tehát nem egészen egy millió forint maradt. Ez adatok igen érdekes világításban töltenek fel, ha azokat az osztrák testvérintézmény eredményeivel hasonlítjuk össze. Ausztriában a postatakarék pénztár első évében 1883-ban 8 milliót haladott meg a betétek összege, az idei pedig fél év alatt az eredmény: 224,805,990 frt 45 kr. Ez aztán hatalmas feladás.

A zeélyi fürdőben, mint értesültünk, Szent-István napján ismét lesz kirándulás és táncünnepély; sőt halljuk, hogy a b. gyarmati önkéntes tűzoltó egyesü-

let tagjai is testületileg szándékoznak fölkeresni a magas nyárfák o kellemes helyét.

A bucsu-lakoma, melyet ifjúságunk a Balassa-teremben szórán este rendezett távozó színészeink tiszteletére, minden tekintetben sikerült, a közölet több jeles férfian kívül ott láttuk a szintársulatnak csaknem összes női és férfi tagját, s Dániel vendéglős izletes ételei és jó vörös bora mellett csakhamar megindult a pohárköszöntők sora, méltatva a hivatásukat nálunk igen szépen betöltött szintársulatot élén derék igazgatója Bács Károlylyal; továbbá az est hőseit Török Sándor urat; Szerény Gábor főszolgabíró, aki két kitűnő gyermekét nevelteti Thália számára, stb. Az ifjúság egy kis táncot is rögtönzött, s elmúlt éjféli, midőn a társaság oszolni kezdett. Színészeink csebtöbbször utaztak el körünkből egyenesen Érsekújvárra.

A turnér mint célzábla. Rottleborde északonmet-orozási községben lövészünnepély volt. Az egyik célzáblára egy roppant magas kalap, legyezős, divatos nőalak volt rajzolva s annak turnírje volt a célkör. A körülírás így szólt: „A csuf divatot ma lödözi agyon a rotlebordei lövész szövetség.”

A senszálos gyilkosságl per, melyről lapunk mult számában volt szó, azzal végződött, hogy Kohn Fülöp a gyilkosság vádjá alól a b. gyarmati kir. törvényszék által felmentetett s szabadon bocsáttatott. A felmentést indítványozta Kacsokovics Jenő alügyész is, ki igen alaposan áttanulmányozta a bonyolodott ügyet, s indítványát laúnczlatosan összefüggő érvekkel szépen sikerült beszédben megindokolta. A főindokok közé tartozik szakértők meghallgatása után, hogy nincs kizárva azon eshetőség, miszerint Kohn Isákné öngyilkossággal vetett véget életének, másrészt pedig hogy alanyi és tárgyi tényálladék nem volt megalapítható a vádlott Kohn Fülöp ellen. A közönség mely nagy számmal vett részt a tanács teremben s a kihirdetett ítéletet és indokait nagy érdeklődés mellett hallgatta végig. Kohn Fülöp most már mint rehabilitált ember foglal állást a társadalomban.

Touristák. A b. gyarmati tanári kar egy töredéke (Tomesko Nándor, Zelenka János és Vágner István urak) igen szép gyalog utazást rendeztek a mult héten. Ugyanis Rosenbach József csatlakozásával elrándultak gyalog Nagy Orosziba, onnan megmászák a „Kámer” hegyet, majd D. Jendre mentek, hol szép társasággal, köztük Nagy Gedeon, Plechaisz, Oroszi és Tárócsi urak kíséretében telmentek a d. jensei hegyek legmagasabb csúcsára, s ott tölték az éjszakát. A d. jenseiek itt turistáinkat fényesen megvendégelték. Felmásztak a gyönyörű kilátást nyújtó 495 m. magasságú „korányos” csúcsra is. A kilátás innen elragadó, az ipolyvölgy, Szanda-Vára, a Duna völgy a visegrádi fejedelmi vár romjaival gyönyörű látképet nyújtanak. Az oltár köve, a Simon bíró köve, s vulkanikus képződmények itt e rengategben különös benyomást gyakorolnak az szemlőre. — Innen Nógrádra vették utjukat s meglepettetek a török által 1685-ben felégetett várat. Verőczére is berándultak utazóink, hol Krombach bácsi jól tartotta őket rostélyossal. Majd Szobra, innen Esztergomba, Vámos Mikolára, Mária-Nostrára, mentek turistáink. Mária-Nostrán a híres nőfegyházat tekintették meg. Ott van elzárva a beregezási gyilkossági kísérlet miatt 12 évre ítélt Finta Emma. A férjét meggyilkolt s azután a hullát 3 éjjel főző s magát a megfőtt férj zsíradékával kenő Hajser B. A bankó hamisító Lázár grófnő stb. — Turistáink sok tapasztalással tértek vissza aug. 1-én s nem tudják eléggé ajánlani az ilyen gyalog kirándulást, mit az okos angol nép különben egész passzióval gyakorol.

Szűkös. Vakmerő és rendkívüli ügyességgel és életveszéllyel elkövetett szűkös történet augusztus hó 1-én a balassa-gyarmati kerületi fogházban. Ezen vakmerő szűkösre Haraaszi Vilmos és Goldstein Miksa fegyenczek határozatké el magokat. Haraaszi Barsamegye verébélyi születésű róm. kath. egyén, ki pénz és közokirat hamisítás, lopás büntetett, jogtalan elcsajátítás vétsége és közbiztonság elleni kihágás miatt 8 évi fegyházra volt ítélt s 1885. évi március 18-án kezdte meg büntetését. — Goldstein budapesti héber vallású egyén, pedig sikkeasztás miatt 3 évi fegyházra volt ítélt. ve s szabadság büntetését folyó évi ápril 12-én kezdte meg. A nevezett fegyenczek mesterileg készített alkutcsok segítségével a 135 ik ezella ajtajának közép ablakát, melyen keresztül az éteit szokták beadni, felnyitották, ezután az 5 ik emelet 1. és 2. negyedének ajtajait s végre a padlásra vezető vasajtót. A padlásra az órákóteleket leszedték s a háztetőn lévő szelölő ablakon keresztül a háztetőre másztak fel. Itt az eresz alatt plécsatornára kötötték a köteleket és azokon 22 meter magasságról leereszkedve, az udvar északi fala zatán át a szomszéd kertbe s innen tovább szűktek el. A szűkös éjféli után 3 és 4 óra között történt, mivel 3 óra tájban Prónay Béla fogházfelügyelő szorgosan megvizsgálta a börtönt és annak környékét s csak 4 és 5 óra közt volt látható a felülő óráktól, melyen a vakmerő fegyenczek „valót” mondtak a börtönnek.

Halálozás. Hellebranth Lajos 30 éves b. gyarmati fiatal ember hosszas sorvasztó betegség következtében aug. hó 5-én a reggeli órákban kimúlt. Csendes nyugodalom boruljon sírhalmára! — Özv. csébi Pogány Jánosné született Rakovszky Valéria asszony folyó augusztus hó 2-án Bercselen jobblát szenderült. Héke píraira!

A b. gyarmati önkéntes tűzoltó egyeslet ma este 9 órakor a polg. iskola udvarán igen érdekes tűzijátékot rendez.

Kovarcz Hasper Alvin asszony losonci felsőbb női iskolájának 1885—6. tanévi értesítője az intézet örvendetes gyarapodásáról ad tanúbizonyságot. Az értesítő elején Sneff János tanár úr igen érdekesen ír a leányok tornászásáról. Az intézetben 16 tanerő működik, kik közül 4 nő. A tanulók száma 80 volt a mult tanévben, kik közül 39 losonci, 19 nógrádmegyei, 7 b. pesti, 6 zólyomi. Az elemi osztályban 15, az I. és II. előkészítőben 23, a III. és IV. polg. osztályban 33, az V. és VI. polg. osztályban 9 nő növendék nyert oktatást. Vallásra nézve 23 róm. kath., 20 ág. ev., 8 helv. hitv., 29 izraelita. Külön tantárgyként taníttatik a francia és angol nyelv. A rendszeres tantárgyak oktatásáért járó évi tandíj: 30 frt, zongoráért fizetnek egy évre 200, illetve 120 frtot, francia nyelvért 20 frtot, angol nyelvért 30 frtot egy évre. A bentlakás és teljes ellátás évi díja: 250 frt. Az 1886—7. tanévre a beiratások e hó 27-én veszik kezdetüket. Ajánljuk ezen megyénkben egyedül álló kitűnő tanintézetet megyei családjaink figyelmébe.

Magyar kir. belügyminister 24816—IX. szám. Kőr-rendelet. Az 1877. XX. t. cz. II. rész IV. fejezete értelmében a halottkém által a hulla vizsgálat megértentével a községi előjárásához teendő jelentés alapján minden haláleset, községekben a jegyzők, vagy körjegyzők (1877. XX. t. cz. 169. §.) városokban az 1877. XX. t. cz. 221. §-hoz képest rendelt hivatalos községek által s pedig sürgős esetekben azonnal, nem sürgős esetekben pedig a halottkém jelentése beérkezésétől számítandó három nap alatt (1877. XX. t. cz. 223. §.) felveendő és minden haláleset felvétel az 1877. XX. t. cz. 227. §-hoz képest az illető járásbíróshoz beiktandó. A haláleseteknek a fentebbiekhez képest mikénti felvétele az 1877. XX. t. cz. 197. §. alapján általam 1877. évi november hó 11. 47048. szám alatt az Árvaszékek részére kibocsátott ügyrend 142. §-ban (lásd rendeletek tára 1877. évi 169. szám) szabályoztatott. A hivatolt törvénynek ugyancsak II. rész VI. fejezete értelmében az esetben, ha a halálesetnek a fentebbiek szerinti felvétele alkalmával az illető község annak tudomására jut, hogy a gyámhatóság alá tartozó örökösök maradtak, a haláleset még egy példányban veendő fel és ezen, a fentemlített ügyrend 143. §-ban előírt módon eszközöndő haláleset felvétel az Árvaszékekhez küldendő be. Mintán a hivatolt törvény és ügyrend fentemlített részeiben foglalt rendelkezéseknek az a célja, hogy a bírói, vagy gyámhatósági intézkedés alá tartozó örökösödési ügyekre nézve a törvényben előírt eljárás haladéktalanul megindításuk, s mintán a halálesetek felvételére hivatott községek kösedelmessége többesör panaszoltatott: a törvény rendelkezései pontos teljesítésének elérése végett a közigazgatási bizottságot felhívom, hogy intézkedjék az iránt, hogy a halottkémeknek a halálesetekről beérkező jelentései a községi (kerületi) előjárások által a halálesetek felvételére hivatott községekkel haladéktalanul közöltessenek, a halálesetek felvételére hivatott községek pedig utasítsa, hogy 1.) a haláleset felvételeket sürgős esetekben azonnal, oly esetekben pedig, melyekben a haláleset felvételek három nap alatt eszközöndők, ezen három napi idő alatt teljesítsék s a haláleset felvételeket minden esetben, az 1877. XX. t. cz. 227. §-hoz képest az illető kir. járásbíróshoz haladéktalanul beiktadják, s 2.) a jelen rendeletem harmadik bekezdése eseteiben, a mennyiben végrendelet nem létezik, a haláleset felvételeket az Árvaszékekhez szintén haladéktalanul beiktadják, végrendeletek létezése eseteiken pedig ezeknek az 1877. XX. t. cz. 228. §-hoz képest a bíróság által hiteles másolatban közlése után, az ügyrend 143. §-hoz képest eszközölt haláleset felvételeket a végrendeletek hiteles másolataival együtt az Árvaszékekhez azonnal betérjessék. Felhívom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy a halottkémek jelentéseinek a községi (kerületi) előjárások által a halálesetek felvételére hivatott községekkel haladéktalanul közlésére és az utóbbiak teendőinek teljesítésére felügyelni hivatott községeknek köteleseggé tegye; hogy ha mulasztásról értesülnek, az elmulasztott teendők haladéktalanul teljesítése és a hanyagságot tanusított községeknek felelősségre vonása iránt intézkedjenek. Végül arra hívom fel a közigazgatási bizottságot, hogy jelen rendeletemet s az annak folytán tett intézkedését a megyei (városi) Árvaszékekkel, esetleg a megye területén fennálló rendezett tanácsú városok és az 1877. XX. t. cz. 174. §-a alapján gyámhatósági jog gyakorlatával felruházott községek Árvaszékeivel közölje. Budapesten, 1886. évi május hó 12. én, Tisza sk. 974 885 kb. szám. Ezen magas kör-rendeletben foglaltakhoz szigorán és felelősség terbe alatt leendő alkalmazkodásra a megnevezett községek ezennel figyelmeztetve utasíttatnak. Km. Scitovszky s. k., alispán h. elnök.

Irodalom.

Kiváló helyet foglal el irodalmunkban az „Ország-Világ” című szépirodalmi hetilap, melynek legutóbbi száma is a következő érdekes tartalommal jelent meg. Közleményei ezek: Salha-

